

Komissar **M** MAIGRET

GEORGES SIMENON

Maigret seab lõksu

Prantsuse keelest tõlkinud Pille Kruus

1

Sagin Orfèvres'i kaldatänava hoones

Alates poole neljast vaatas Maigret aeg-ajalt kella. Kümme minutit enne nelja kirjutas ta alla viimasele lehele, kuhu oli kommentaare lisanud, lükkas tooli lauast eemale, pühkis näolt higi, kõhkles viie tuhatosile toetuva piibu vahel, mida ta oli pahvinud, vaevumata neid seejärel tühjendama. Tema jalg kirjutuslaua all oli surunud kellanupule ja juba koputatigi uksele. Ta tupsutas nägu lahtivolditud taskurätiga ja uratas:

„Sisse!“

See oli inspektor Janvier, kes oli, nagu komissar ise, pint-saku seljast võtnud, kuid lipsu ette jätnud, samal ajal kui Maigret oli end lipsust vabastanud.

„Anna see trükkida. Toodagu see mulle allkirjastamiseks kohe, kui tekst on valmis trükitud. Comélieau peab selle täna õhtul kätte saama.“

Oli 4. august. Aknaid võis ju lahti hoida, kuid see ei jahutanud sugugi, sest sealt tungis sisse sooja õhku, mida eritasid pehmeks tõmbunud asfalt, tulitav kivi ja koguni Seine'i jõgi ise, mis näis iga hetk aurama hakkavat nagu vesi kastrulis.

Taksod ja bussid liikusid Saint-Micheli sillal tavapärasest aeglasemalt, justkui venides, ja särgi vael ei oldud üksnes kriminaalpolitseis – ka tänaval kõndisid mehed, pintsakud käsi-varrel, ja Maigret oli ennist märganud mõnda inimest isegi lühikestes pükstes, nagu oleksid nad mere ääres.

Pariisi oli ilmselt jäänud üksnes veerand pariislastest ja kõik mõtlesid kindlasti ühesuguse igatsusega neile, kellel oli samal ajal võimalus kasta end väikestesse lainetesse või püüda mõne rahuliku jõe kaldal varjus kala.

„Kas nad seal vastas jõudsid kohale?“

„Ma ei ole neid veel näinud. Lapointe jälgib neid.“

Maigret tõusis, nagu oleks see nõudnud pingutust, valis ühe piibu, mille ta tühjendas ja mida ta toppima asus, suundus viimaks ühe akna alla, mille ette ta seisma jäi, otsides pilguga ühte Grands-Augustins'i kaldatänavava kohvik-restorani. Fassaad oli võõbatud kollaseks. Ukse ees oli tarvis paar astet alla minna ja ilmselt oli sees jahe nagu keldris. Kohvikus oli veel tõeline tinast lett nagu vanasti, seinal oli tahvel, millele oli kriidiga kirjutatud menüü, ja ruum lõhnas endiselt kalvadose järele.

Kuni mõnede kaldatänaval asuvate bukinistide kastideni, mis olid tabalukuga kinni! Ta püsis neli-viis minutit liikumatu, tõmmates piipu, märkas taksot, mis peatus pisikesest restorani lähedal, ja kolme meest, kes sealt välja astusid ja trepi poole suundusid. Kõige tuttavam kolmest oli Lognon, kes oli 18. kvartali inspektor ja näis kaugelt veelgi lühem ja kõhnem kui muidu ja keda Maigret nägi esimest korda õlgkaabuga.

Mida kolm meest juua kavatsesid? Ilmselt õlut. Maigret lükkas inspektorite kabineti ust, ja seal valitses samasugune loid õhustik nagu kogu linnas.

„Kas Baron on koridoris?“

„Juba pool tundi, ülemus.“

„Teisi ajakirjanikke ei ole?“

„Nooruke Rougin jõudis ka just.“

„Fotograafe?“

„Üksainus.“

Kriminaalpolitsei pikk koridor oli ka peaaegu tühi, seal oli üksnes paar-kolm klienti, kes ootasid Maigret' kolleegide ukse taga. Just tema palvel oli Bodard finantsosakonnast kutsunud neljaks tunniks kohale mehe, kellest oli ajalehtedes iga päev juttu, ühe teatud Max Bernat', kes oli veel kaks nädalat varem olnud tundmatu, kuid kellest oli äkitselt saanud kangelane värskeimas finantsskandaalis, kus olid mängus miljonid.

Maigret'1 ei olnud Bernat'ga mingit pistmist. Bodard'il polnud selles juurdlusetapis temalt midagi küsida. Aga kuna Bodard oli kogemata maininud, et kohtub suliga samal päeval kell neli, oli koridoris vähemalt kaks uudistereporterit ja üks fotograaf. Nad pidid sinna jääma ülekuulamise lõpuni. Kui levisid jutud, et Max Bernat viibib parasjagu Orfèvres'i kaldatäna majas, võis neid juurdegi tulla.

Inspektorite kabinetist kostis täpselt kell neli kerget suminat, mis andis märku äsja tervisekontrollist toodud sulisaabumisest.

Maigret ootas veel kümme-kolm minutit, tammudes ringi, popsutades oma piipu, pühkides aeg-ajalt higi ja heites pilke väikse restorani poole teisel pool Seine'i jõge, ning nipsutas viimaks sõrmi, hüüdes Janvier'le:

„Lase käia!“

Janvier haaras telefonitoru ja helistas restorani. Lognon oli lubanud seal telefonikabiini lähedal oodata, öelda omanikule:

„See on kindlasti mulle. Ma ootan ühte kõnet.“

Kõik kulges ootuspäraselt. Pisut rõhutatud olemisega ja pisut mures Maigret läks tagasi oma kabinetti, kus ta enne istet võtmist lasi emailkraanikausi kohal klaasi vett täis.

Kümme minutit hiljem leidis koridoris aset tuttav vaatepilt. Lognon ja üks teine 18. kvartali inspektor, Alfonsinimeline korsiklane ronisid aegamisi trepist üles ja nende

vahel oli mees, kes paistis tundvat end ebamugavalt ja hoidis näo ees kaabut.

Baron ja tema kolleeg Jean Rougin, kes seisid komissar Bodard'i ukse taga, ei pidanud heitma rohkem kui üheainsa pilgu, et kohe aru saada, ja kukkusid kiirustama, sellal kui fotograaf juba kaamerat üles sättis.

„Kes see on?“

Nad tundsid Lognoni. Nad tundsid politsei töötajaid peaaegu sama hästi kui enda toimetuse inimesi. See, kui kaks inspektorit, kes ei töötanud kriminaalpolitsei peakorteris, vaid Montmartre'i komissariaadis, töid Orfèvres'i kaldatänavale selli, kes peitis oma näo ära veel enne ajakirjanike silmamiist, võis tähendada vaid üht.

„Kas ta on Maigret' juurde?“

Lognon ei vastanud, vaid suundus viimati mainitu ukse poole, koputades sellele vaikselt. Uks avanes. Kolm isikut kadusid selle taha. Uks sulgus.

Baron ja Jean Rougin vaatasid teineteist nagu mehed, kes olid sattunud riigisaladuse peale, aga teades, et mõtlevad kumbki ühte ja sama, ei tundnud nad vajadust midagi öelda.

„Said hea pildi?“ uuris Rougin fotograafil.

„Ainult et kaabu varjas näo ära.“

„Midagigi. Saada see kiiresti toimetusse ja tule tagasi. Võimatu on ette näha, millal nad sealt väljuvad.“

Alfonsi väljus peaaegu kohe.

„Kes see on?“ küsiti temalt.

Inspektor oli pisut kohmetunud.

„Ma ei saa kommenteerida.“

„Miks?“

„Selline on nõue.“

„Kust ta tuli? Kust te ta kätte saite?“

„Küsi komissar Maigret’lt.“

„Tunnistaja?“

„Ei tea.“

„Uus kahtlusalune?“

„Ma vannun, et ma ei tea.“

„Täname koostöö eest!“

„Ma eeldan, et kui tema oleks mõrvar, oleksid tal käed raudus?“

Alfonsi eemaldus nõrdinult, nagu oleks ta tahtnud rääkida enamat, koridoris võttis taas maad rahu ja vaikus, poole tunni jooksul ei tulnud ega läinud kedagi. Suli Max Bernat väljus finantskuritegude osakonna kabinetist, aga tema oli kahe ajakirjaniku silmis juba tagaplaanile taandunud. Nad oleksid meeeldi meelerahuks küsitlenud ka komissar Bodard’i.

„Kas ta nimesid ütles?“

„Veel mitte.“

„Kas ta eitab, et teatud poliitikud teda aitasid?“

„Ta ei eita, ei tunnista üles, jätab kõik lahtiseks.“

„Millal te ta uuesti üle kuulate?“

„Kohe, kui mõned faktid on üle kontrollitud.“

Maigret väljus oma kabinetist, endiselt ilma pintsakuta ja särgikrae lahti, ning suundus toimeka sammuga ülemuse kabineti poole.

See oli taas märk: hoolimata puhkuste perioodist ja kuumast ilmast valmistus kriminaalpolitsei peakorter tähtsaks õhtupoolikuks ja kahele reporterile meenusid mõned ülekuulamised, mis olid kestnud kogu öö, vahel kakskümmend neli tundi järjest ja kauemgi, ilma et oleks teada saadud, mis suletud uste taga toimus.

Fotograaf naasis.

„Ega sa toimetuses midagi ei rääkinud?“

„Palusin ainult filmi ära ilmutada ja pildid käepärast hoida.“

Maigret jäi ülemuse juurde pooleks tunniks ja läks siis tagasi oma kabinetti, peletades reportereid tüdinud käeviipega eemale.

„Öelge vähemalt, kas sellel on midagi pistmist...“

„Praegu ei ole mul midagi öelda.“

Kell kuus tõi „Dauphine“i õllesaali kelner neile kandikutäie õllesid. Nad olid näinud, kuidas Lucas oli oma kabinetist lahkunud ja sisenenud Maigret' omasse, kust ta ei olnud veel välja tulnud. Nad olid näinud, kuidas Janvier tõttas, kaabu peas, välja ja istus ühte kriminaalpolitsei autodest.

Veel tähelepanuväärsem oli see, et Lognon ilmus välja ja läks, nagu Maigret enne teda, ülemuse kabineti poole. Ta jäi sinna küll kümneks minutiks, misjärel ta ei läinud mitte minema, vaid suundus inspektorite kabinetti.

„Kas sulle ei jäänud midagi silma?“ uuris Baron kolleegilt.

„Õlgkaabu, kui ta tuli?“

Inspektor Pahurat, nagu kõik teda politseis ja ajakirjanduses hüüdsid, oli raske kujutleda peaaegu et kelmikas õlgkaabus.

„Midagi veel paremat.“

„Ega ta ometi ei naeratanud?“

„Ei. Aga tal on punane lips.“

Ta oli alati kandnud üksnes tumedaid lipse, mis olid tõmmatud tselluloidile.

„Mida see tähendab?“

Baron teadis kõike, jutustas kõigi saladustest, kerge naeratus suul.

„Tema naine on puhkusel.“

„Ma arvasin, et ta on liikumisvõimetu.“

„Oligi.“

„Sai terveks?“

Vaene Lognon oli aastaid olnud kohustatud töötundide vahele turul käima, süüa tegema, koristama nende Constantin-Pecqueuri väljakul asuvat elukohta ja tagatipuks hoolitsema veel naise eest, kes oli end igaveseks invaliidiks kuulutanud.

„Naine tutvus ühe nende kortermaja uue üürnikuga. Too rääkis naisele Pougues-les-Eaux' tervisevetest ja pani talle pähe mõtte, et too võiks sinna ravile sõita. Veidral kombel naine läkski, ilma abikaasata, kes ei saa praegu Pariisist ära minna, vaid tollesama naabrinaisega. Naised on ühevanused. Too naaber on lesk...“

Kabinettide vahel oli alanud sagimine. Peaaegu kõik, kes kuulusid Maigret' meeskonda, olid lahkunud. Janvier oli tagasi tulnud. Lucas käis toimekalt edasi-tagasi, highi otsa ees. Lapointe näitas end aeg-ajalt ja Torrence, Mauvoisin, kes oli uus, ja veel teisigi, keda üritati jooksu pealt kinni pidada, kuid kellelt oli võimatu ainsatki paljastavat sõna välja pigistada.

Väike Maguy, kes oli ühe päevalehe naisreporter, saabus samuti varsti, ise värske, nagu ei olekski päev läbi varjus kolmkümmend kuus kraadi olnud.

„Miks sa siia tulid?“

„Sama asja pärast nagu teiegi.“

„Ehk siis?“

„Et oodata.“

„Kust sa kuulsid, et siin midagi toimub?“

Naine kehtitas õlgu ja võõpas huuled punase huulepulgaga üle.

„Kui palju neid seal sees on?“ päris ta Maigret' uksele osutades.

„Viis või kuus. Raske arvet pidada. Tullakse ja minnakse. Nad annaksid nagu teatepulka üle.“

„Avaldatakse survet?“

„Tüübil peaks igal juhul varsti vesi ahjus olema.“

„Kas õlut toodi?“

„Jah.“

See oli märk. Kui Maigret palus alt kandikutäie õllesid tuua, siis järelikult hindas ta, et läheb kaua.

„Lognon on ikka nendega?“

„Jah.“

„Võidukas?“

„Tema puhul on raske öelda. Tal on punane lips.“

„Miks?“

„Tema naine on tervisevetel.“

Nad mõistsid teineteist. Nad olid ühest vennaskonnast.

„Kas nägite teda?“

„Keda?“

„Seda, keda nad piinavad.“

„Jah, ainult mitte tema nägu. Ta varjas seda kaabuga.“

„Noor?“

„Ei noor ega vana. Minu hinnangul üle kolmekümne.“

„Millised riided tal olid?“

„Nagu kõigil. Rougin, mis värvi tema ülikond oli?“

„Tumehall.“

„Ma oleks öelnud beež.“

„Millise olekuga?“

„Nagu iga teine tänavalt.“

Trepilt kostis samme ja Maguy sosistas, sellal kui teised pead pöörasid:

„Ilmselt minu fotograaf.“

Kella poole kaheksaks esindas ajakirjandust koridoris viis inimest ja nad nägid, kuidas „Dauphine’i“ õllesaali kelner tõi üles uued õlled ja võileivad.

Seekord oli lugu tõsine. Reporterid käisid kordamööda koridori lõpus asuvas väikses ruumis, et helistada oma toimetusse.

„Kas sööme õhtust?“

„Aga kui nad vahepeal välja tulevad?“

„Aga kui neil läheb terve öö?“

„Kas laseme ka võileibu tuua?“

„Või veel!“

„Ja õlut?“

Päike kadus katuste taha, aga õues oli siiski valge ja isegi kui õhk enam ei tulitanud, siis kuumus rõhus endiselt.

Pool üheksa avas kurnatud olemisega Maigret ukse, juuksed laubale kleepunud. Ta heitis pilgu koridori, oli juba pea-aegu ajakirjanike juurde minemas, mõtles siis ümber ja uks tema järel sulgus.

„Tundub, et läheb mölluks!“

„Ma hoiatasin, et meil läheb siin terve öö. Kas sa siis olid siin, kui nad Mestorinot üle kuulasid?“

„Ma olin alles emme süles.“

„Kakskümmend seitse tundi.“

„Augustikuus?“

„Ma ei mäleta enam, mis kuus, aga...“

Maguy puuvillane kleit liibus vastu tema keha ja kaenlaaugus olid suured laigud, kanga alt joonistusid välja rinnahoidja ja aluspüksid.

„Teeme ühe kaardipartii?“

Tuled laes süttisid. Õues oli pime. Öövalvur sättis end koridori otsas sisse.

„Kas tuuletõmmet ei saaks tekitada?“

Valvur avas ühe kabineti ukse, akna ja siis eemal veel ühe kabineti ning mõne aja pärast võis väga tähelepanelik olles tajuda midagi, mis meenutas õige kerget tõmbetuult.

„Rohkem ma teid aidata ei saa, härrased.“

Kell ükstest kostis viimaks Maigret' ukse tagant sagimist. Esimesena väljus Lucas, lasi mööda tundmatu, kellel oli kaabu endiselt käes ja kes seda endiselt näo ees hoidis. Kõige taga tuli Lognon. Kõik kolm suundusid trepi poole, mis ühendas kriminaalpolitseid kohtupaleega ja kust pääses eeluurimiskongidesse.

Fotograafid tõuklesid. Välgatused valgustasid koridori. Vähem kui minut hiljem läks klaasuku kinni ja kõik tõttasid Maigret' kabineti poole, mis nägi välja nagu lahinguväli. Siin-seal vedelesid klaasid, näha oli konisid ja tuhka, katki kärjstatud pabereid ja õhus oli tunda läppunud sigaretihaaisu. Maigret ise oli endiselt särgi väel, keha osaliselt seinakapi varjus, kui ta emailkraanikausi kohal käsi pesi.

„Kas annate meile mõne vihje, komissar?“

Komissar vaatas neid suurte silmadega, nagu tal sellistel puhkudel kombeks ja nagu ei tunneks ta neist kedagi ära.

„Vihjeid?“ kordas ta.

„Kes see on?“

„Kes?“

„See mees, kes siit välja tuli.“

„Inimene, kellega mul oli päris pikk jutuajamine.“

„Mõni tunnistaja?“

„Mul pole teile midagi öelda.“

„Kas lasite ta vahistada?“

Komissar justkui elavnes natuke, vabandas viisaka mehena.

„Härrased, palun vabandust, ma ei saa vastata, aga ausõna, mul ei ole teile midagi avaldada.“

„Kas kavatsete peatselt midagi avaldada?“

„Ma ei oska öelda.“

„Kas lähete kohtunik Comélieau' jutule?“

„Mitte täna?“

„Kas see kõik on seotud mörvariga?“

„Veel kord, ärge pange pahaks, kui ma teile mingit infot ei jaga.“

„Kas te lähete koju?“

„Mis kell on?“

„Pool kaksteist.“

„Sel juhul on „Dauphine'i“ õllesaal veel avatud ja ma lähen võtan kerge eine.“

Neid nähti lahkumas – Maigret, Janvier ja Lapointe. Paar-kolm ajakirjanikku järgnesid neile õllesaali, kus nad võtsid leti ääres ühe joogi, kuid kolm meest istusid teise saali lauda ja esitasid väsinute ja murelikena kelnerile tellimuse.

Mõni minut hiljem liitus nendega Lognon, aga Lucas mitte.

Neli meest vestlesid vaikselt häälel ja võimatu oli kuulda, mida nad rääkisid, või aimata midagi huultelt.

„Laseme jalga? Ma sõidutan su koju, Maguy?“

„Ei. Toimetusse.“

Alles siis, kui uks oli kinni, Maigret ringutas. Tema näole ilmus väga lõbus ja nooruslik naeratus.

„Näed siis!“ ohkas ta.

Janvier ütles:

„Nad vist läksid minema.“

„Pagan võtaks!“

„Mida nad küll kirjutada kavatsuvad?“

„Seda ei tea, aga küll nad suudavad midagi sensatsioonilist välja pigistada. Eriti see nooruke Rougin.“

Tema oli värskelt ametisse astunud, noor ja agressiivne.

„Ja kui nad aru saavad, et me neid ninapidi vedasime?“

„Nad ei tohi sellest aru saada.“

Lognon, kes oli ka nende seltsis, tundus peaaegu nagu uus mees – see oli Lognon, kes oli alates kella neljast pärastlõunal ära joonud neli õlut ega keeldunud ka äsja omaniku pakutud kangemast napsust.

„Ja teie naine, semu?“

„Ta kirjutas, et ravi mõjub talle hästi. Ta muretseb ainult minu pärast.“

See ei ajanud teda siiski naerma ega toonud tema näole ka naeratust. Mõned teemad on pühad. Ometi tundis ta end vabamalt ja oli peaaegu et optimistlik.

„Te mängisite oma rolli suurepäraselt. Ma tänan teid. Loodetavasti ei tea peale Alfonsi teie komissariaadis keegi midagi?“

„Mitte keegi.“

Kell oli pool üks öösel, kui nad laiali läksid. Terrassil istus veel kliente, väljas oligi rahvast rohkem, et nautida suhtelist ööjahedust, mida päeval ei olnud.

„Kas lähete bussiga?“

Maigret raputas pead. Ta eelistas minna koju jalgsi ja üksi ning mida kaugemale ta oli mööda tänavaid jõudnud, seda enam tema elevus vaibus ja näole imbus tõsisem, peaaegu ängistatud ilme.

Korduvalt möödus ta üksikutest naisterahvastest, kes hoidsid majaseinte ligi ja võpatasid iga kord, nagu tahaksid iga vähimagi liigutuse peale jooksu pista või appi karjuda.

Poole aasta jooksul olid viis naist samamoodi mööda Pariisi tänavaid koju või mõne sõbranna juurde minnes langenud ühe ja sama mõrvari ohvriks.

Huvitav oli see, et viis kuritegu olid kõik toime pandud ühes Pariisi kahekümnest kvartalist – 18. kvartalis, Montmartre'il ja mitte üksnes ühes ja samas kvartalis, vaid selle väga kitsas osas, mida piiritlesid neli metroojaama: Lamarck, Abbesses, Place Blanche ja Place Clichy.

Ohvrite nimed, tänavad, kus mõrvid olid aset leidnud, kellaajad olid kõik lehelugejatele tuttavaks saanud ja Maigret's tekitasid need tõelist õudu.

Ta teadis seda tabelit peast, võis selle automaatselt ette kanda nagu koolis õpitud valmi.

2. veebruar. Racheli avenüü kohe Clichy väljaku lähedal, paar sammu Clichy bulvarist ja selle tuledest: Arlette Dutour, 28-aastane, prostituut, kes elas ühes Amsterdami tänava üürimajas.

Kaks noahoopi selga, millest üks oli põhjustanud pea silmapilkse surma. Riided metoodiliselt katki käristatud ja kehal mõned pindmised löikehaavad.

Ei ainsatki märki vägistamisest. Varastatud ei olnud tema odavaid ehteid ega käekotti, mis sisaldas teatud rahasummat.

3. märts. Lepici tänav, Galette'i veskist pisut põhja poole. Veerand üheksa õhtul. Joséphine Simmer, sündinud Mulhouse, ämmaemand, 43-aastane. Ta elas Lamarcki tänaval ja tuli parasjagu Butte'i mäe otsast ühe patsiendi sünnitusel.

Üksainus noahoop selga, mis jõudis südameni. Riided katki käristatud ja pindmised löikehaavad kehal. Sünnitusabikott lebas tema kõrval tänaval.

17. aprill. (Arvude kokkulangevuse tõttu – 2. veebruar ja 3. märts – oodati uut mõrva 4. aprillil, kuid siis ei toimunud

midagi.) Etexi tänaval Montmartre'i surnuaia ääres, peaaegu Bretonneau' haigla vastas. Kolm minutit üheksa läbi, endiselt õhtul. Monique Juteaux, õmblejanna, 24-aastane, vallaline, elas emaga Batignolles'i bulvaril. Ta naasis parasjagu sõbranna juurest, kes elas Saint-Oueni avenüül. Õues sadas ja tal oli käes vihmavari. Kolm noahoopi. Lõikehaavad. Vägistamist ei toimunud.

15. juuni. Üheksa läbi kakskümmend minutit ja poole kümne vahel. Seekord Durantini tänaval, endiselt samas kandidis, Marie Bernard, lesk, 52-aastane, postitöötaja, elas tütre ja väimehega Rochehouart'i bulvari korteris.

Kaks noahoopi. Lõikehaavad. Teine noahoop oli läbi lõiganud unearteri. Vargust ei toimunud.

21. juuli. Seni viimane kuritegu. Georgette Lecoin, abielus, kahe lapse ema, 31-aastane, elas Lepici tänaval, üsna lähedal kohale, kus oli aset leidnud teine rünnak.

Tema abikaasa töötas öösiti autotöökojas. Üks lastest oli haige. Naine kõndis mööda Tholozé' tänavat, otsides apteeki, mis oleks avatud, ja lahkus elust umbes kolmveerand kümme, peaaegu ühe tantsusaali vastas.

Üksainus noahoop. Lõikehaavad.

See oli hirmus ja üksluine. Grandes-Carrières'i kvartalis oli rohkem politseinikke tänavale toodud. Lognon ja tema kolleegid olid puhkuse edasi lükanud. Kas nad üldse saavad kunagi puhata?

Tänavatel patrulliti. Politseinikud seisid kõigis strateegilistes punktides. Nad olid seal juba teise, kolmanda, neljanda ja viienda mõrva ajal.

„Väsinud?“ küsis proua Maigret, avades nende korteri ukse täpselt sel hetkel, kui tema abikaasa trepimademeni jõudis.

„Palav oli.“

„Ikka ei midagi?“

„Ei midagi.“

„Kuulsin enne raadiost, et Orfèvres’i kaldatänaval oli suur sagimine.“

„Juba?“

„Arvatakse, et see on seotud 18. kvartali mõrvadega. On see tõsi?“

„Enam-vähem.“

„On teil mingi jälg?“

„Pole aimugi.“

„Kas sa õhtust oled süüdinud?“

„Ja võtnud veel ühe eine pool tundi tagasi.“

Naine ei käinud peale ja pisut hiljem magasid mõlemad, aken pärani.

Järgmisel hommikul jõudis Maigret oma kabinetti kell üheksa, ilma et tal oleks olnud aega ajalehti lugeda. Need olid asetatud tema kuivatuspaberile ja ta kavatses neid lehitsema asuda, kui kostis telefonihelin. Ta tundis helistaja ära esimesest silbist.

„Maigret?“

„Jah, härra kohtunik.“

See oli loomulikult Comélieu, kes pidi juhtima Montmartre’i viie kuriteo uurimist.

„Kas see kõik vastab tõele?“

„Millest te räägite?“

„Sellest, millest hommikused lehed kirjutavad.“

„Ma pole neid veel näinud.“

„Kas te arreteerisite kellegi?“

„Minu teada mitte.“

„Võib-olla oleks parem, kui te kohe minu kabinetist läbi astuksite.“

„Meeleldi, härra kohtunik.“

Lucas oli ruumi astunud ja vestlust pealt kuulnud. Ta mõistis komissari grimassi, kui too teatas talle:

„Ütle ülemusele, et ma olen palees ega jõua ilmselt raporti ajaks tagasi.“

Ta võttis ette sama teekonna nagu eelmisel õhtul Lognon, Lucas ja kriminaalpolitsei salapärane külaline, mees, kelle näo ees oli olnud kaabu. Kohtu-uurijate koridoris tervitasid teda korravalvurid, süüalused ja tunnistajad, kes seal ootasid, tundsid ta ära ja mõned viipasid talle kergelt.

„Tulge sisse. Lugege.“

Loomulikult oli ta kõigeiks selleks valmis, närviliseks ja agressiivseks Comélieau'ks, kes suutis vaevu varjata põlgust, mis tema väikese vuntsi värelema pani.

Ühes lehes oli trükitud:

„*Kas politseil on mõrvar lõpuks käes?*“

Teises:

„*Sagimine Orfèvres'i kaldatänaval – kas Montmartre'i maniakk?*“

„Võtke teatavaks, komissar, et eile kell neli viibisin ma siin, oma kabinetis, vähem kui kakssada meetrit teie kabinetist, telefon käeulatuses. Ma viibisin siin ka veel kell viis, kell kuus ja lahkusin teiste kohustuste tõttu alles kümme minutit enne seitset. Isegi siis olin ma kättesaadav alguses kodus, kus te olete mind palju kordi toru otsa saanud, seejärel sõprade pool, kelle aadressi ma olin teadlikult koju teatanud.“

Maigret seisis ja kuulas midagi vastamata.

„Kui nii oluline sündmus, nagu seda on...“

Komissar pomises pead tõstes:

„Mingit sündmust ei olnud.“

Comélieau, kes oli liiga üles köetud, et ühtäkki maha rahuneda, lõi äkitselt käega vastu ajalehti.

„Ja see siin? Kas tahate öelda, et ajakirjanikud mõtlesid selle välja?“

„Oletasid.“

„Teisisonu, mitte midagi ei juhtunud ja need härrased oletasid, et lasite oma kabinetti kutsuda võõra isiku, keda te kuulasite üle kauem kui kuus tundi, kelle te saatsite seejärel eeluurimisvanglasse ja keda...“

„Ma ei ole kedagi üle kuulanud, härra kohtunik.“

Seekord vaatas segaduses Comélieau teda nagu mees, kes ei saa enam midagi aru.

„Parem oleks, kui te selgitaksite, et saaksin omakorda edastada selgitused peaprokurörile, kes võttis esimese asjana täna hommikul vaevaks mulle helistada.“

„Üks teatud isik tuli tõepoolest eile pärastlõunal kahe inspektori seltsis mind vaatama.“

„Isik, kelle inspektorid olid arreteerinud?“

„Pigem oli see sõbralik visiit.“

„Kas sellepärast varjaski mees oma nägu kaabuga?“

Comélieau osutas fotole, mis laiutas üle kahe veeru mitme ajalehe esiküljel.

„Võib-olla on see juhus, automaatne liigutus. Me lobbisime...“

„Kuus tundi?“

„Aeg lendab.“

„Ja te lasite õlut ja võileibu tuua.“

„Just nii, härra kohtunik.“

Too lõi uuesti lahtise käega vastu ajalehte.

„Siin on üksikasjalik ülevaade kõigist teie minekutest ja tulekutest.“

„Selles ma ei kahtle.“

„Kes see mees on?“

„Võluv noormees, kelle nimi on Mazet, Pierre Mazet, kes töötab minu teenistuses kümmeaasta eest, kui ta oli just eksamid ära teinud. Pärast seda, lootes kiiremat karjääri ja minu teada ka mingi armuvalu tõttu palus ta end lähetada Ekvatoriaal-Aafrikasse, kus ta elas viis aastat.“

Comélie ei mõistnud enam, vaatas Maigret'd, kulnud kortsus, ja mõtles, kas komissar teeb tema üle nalja.

„Ta pidi Aafrikast palaviku tõttu ära tulema ja arstid keelasid tal sinna tagasi minna. Kui ta on füüsiliselt taastunud, siis palub ta ilmselt end uuesti kriminaalpolitsei palgale võtta.“

„Tema vastu võtmiseks tekitasite olukorra, mida ajalehed ei kõhkle nimetamast võitluspositsioonidele asumiseks?“

Maigret suundus ukse poole ja kontrollis, et keegi neid pealt ei kuula.

„Jah, härra kohtunik,“ möönis ta viimaks. „Mul oli tarvis meest, kelle välimuse kirjeldus kõlaks võimalikult tavapäraselt ja kelle nägu ei oleks avalikkusele ega ajakirjandusele tuttav. Vaene Mazet on Aafrikas viibimise ajal palju muutunud. Mõistate?“

„Mitte eriti.“

„Ma ei teinud reporteritele ainsatki avaldust. Ma ei poetanud sõnakestki, mis lubaks arvata, et sellel külastusel oli mingit pistmist Montmartre'i kuritegudega.“

„Aga te ei väitnud ka vastupidist.“

„Kordasin, et mul ei ole midagi öelda, mis vastab tõele.“

„Tagajärg,“ karjatas väikest kasvu kohtunik taas ajalehtedele osutades.

„Tagajärg on see, mida ma tahtsingi saavutada.“

„Minuga muidugi konsulteerimata. Mind isegi kursis hoidmata.“

„Üksnes sellepärast, härra kohtunik, et teiega vastutust mitte jagada.“

„Mida te siis loodate?“

Maigret, kelle piip oli mõnda aega tagasi kustunud, süütas selle uuesti, nagu mõtiskleks, ja andis siis tasapisi alla:

„Mul pole praegu aimugi, härra kohtunik. Ma arvasin lihtsalt, et tasub midagi proovida.“

Comélieau ei teadnudki enam, mida sellest arvata, ja silmitses Maigret' piipu, millega ta ei olnud kunagi suutnud harjuda. Komissar oli tegelikult ainus, kes lubas endale tema kabinetis suitsetamist, ja kohtunik nägi selles justkui väljakutset.

„Istuge,“ teatas ta viimaks kahetsusega.

Ja enne, kui ta ise istet võttis, läks ta akent avama.